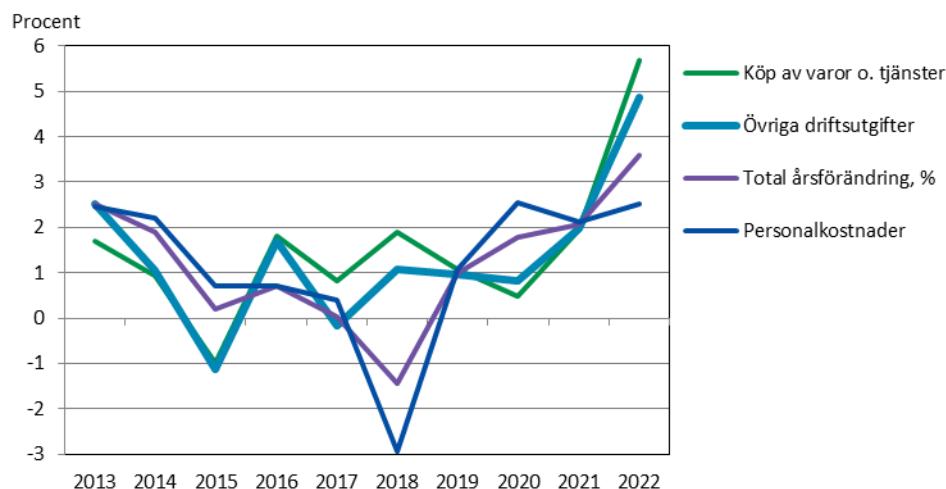

Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2022

Ökande prisindex

Prisindexet för den kommunala basservicen på Åland ökade år 2022 med 3,6 procent i jämförelse med 2021 (se tabellerna 1 och 2). Detta prisindex beräknas utgående från vikter baserade på kommunalekonomins utgifter. Personalkostnaderna ökade med 2,5 procent jämfört med 2021. Kostnaderna för köp av varor och tjänster ökade år 2021 med 5,7 procent och kostnaderna för de övriga driftsutgifterna ökade med 4,9 procent.

Figur 1. Prisindex för den kommunala basservicen 2013–2022, årlig förändring, procent

Tabell 1. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2015=100 (årsgenomsnitt) 2018–2022

	Vikt 2021 % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2018	2019	2020	2021	2022
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	148 686	99,4	100,3	102,1	104,2	108,0
Årsförändring, %			-	1,0	1,8	2,1	3,6
1.1-1.3 Driftsutgifter							
1.1 Personalkostnader	61,0 %	90 751	97,4	98,5	101,0	103,1	105,7
1.1.1 Löner och arvoden	49,9 %	74 190	100,5	102,1	105,0	107,1	109,6
1.1.2 Lönebikostnader	11,1 %	16 561	85,8	83,6	83,8	85,4	88,2
1.2 Köp av varor och tjänster	20,8 %	30 985	101,8	102,9	103,4	105,4	111,4
1.2.1 Material, förnödenheter och varor	4,9 %	7 355	101,9	102,9	102,5	104,3	111,6
1.2.2 Köp av tjänster	15,9 %	23 630	101,7	102,9	103,7	105,7	111,3
1.3 Övriga driftsutgifter	18,1 %	26 950	102,6	103,5	104,4	106,4	111,6
1.3.1 Hyror, interna och överföringar	10,3 %	15 323	103,6	104,4	104,1	106,0	112,5
1.3.2 Övriga driftsutgifter	7,8 %	11 627	100,9	102,5	104,7	106,9	110,4

1) Prisindexetalen för år 2022 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken år 2020.

ÅSUB

Personalkostnaderna stod för 61,0 procent av de totala driftsutgifterna för social-, undervisnings- och kulturverksamheten. Kostnaderna för köp av varor och tjänster stod för 20,8 procent och de övriga utgifterna för 18,1 procent.

Beskrivning av statistiken

Prisindexet för den kommunala basservicen mäter den årliga prisutvecklingen för utgifterna inom socialväsendet samt undervisnings- och kulturverksamheten inom kommunalekonomin. Indexets idé är att på bästa möjliga sätt beskriva de offentliga utgifternas prisutveckling under året. Prisindexet publiceras varje höst på ÅSUBs webbsida. Indexet används huvudsakligen för att årligen justera landskapsandelarna till kommunerna.

Indextalet anger priset för samma vara och samma volym under jämförelsetidpunkten i förhållande till priset under bastidpunkten. Utgiftsförändringar inom den kommunala sektorn till följd av volymförändringar mäts alltså inte av detta prisindex.

Indextalet för bastidpunkten anges med talet 100. Om indextalet för en vara under en viss tidpunkt till exempel är 105,3 betyder det att priset på varan har stigit med 5,3 procent från bastidpunkten. Årsförändring är indexets relativa förändring jämfört med motsvarande period året innan.

Prisindex för den kommunala basservicen beräknas utgående från vikter baserade på kommunalekonomins utgifter och index som beskriver prisutvecklingen för utgiftsslagen. En allmän modell för hur beräkningen görs kan beskrivas enligt följande: $vikt_{utgiftsslag1} * index_{utgiftsslag1} + vikt_{utgiftsslag2} * index_{utgiftsslag2} + \dots + vikt_{utgiftsslagX} * index_{utgiftsslagX} = Prisindex_{utgiftsslag}$.

Vikterna i prisindexet beräknas på basen av de åländska kommunernas och kommunalförbundens driftskostnader enligt den senaste officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken. Prisindextalen för år 2022 har således viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter för år 2020. Nya indextal beräknas genom att för varje utgiftsslag vikta det index som närmast beskriver prisutvecklingen. Det senast fastställda indextalet för respektive index används. (Förtjänstnivåindex för kommunsektorn, prisindex för offentliga utgifter, byggnadskostnadsindex och det åländska konsumentprisindexet. ÅSUB har använt det senast fastställda indextalet för respektive index. Till exempel har indextalen från föregående års fjärde kvartal använts för Statistikcentralens förtjänstnivåindex.) Perioden för de indextal som används är den samma varje år. Basåret för prisindexet ändrades till 2015 från och med år 2019.

Viktningen i ett index anger hur stor betydelse olika kostnadsposter har i förhållande till varandra inom de poster som beskriver prisindexet. I prisindexet för den kommunala sektorn har till exempel lönekostnader större vikt än "köp av varor och tjänster", vilket innebär att förtjänstnivåindex har större vikt än index för konsumentpriser då basprisindex vägs samman. Skulle lönekostnaderna öka snabbare än kostnaderna för köp av "material, förnödenheter och varor" ökar vikten för förtjänstnivåindex, som alltså beskriver prisökningen för lönekostnaderna.

**Tabell 2. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland (årsgenomsnitt),
årsförändring %**

	Vikt 2021 % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2013	2014	2015	2016	2017	2018 ⁴⁾	2019	2020	2021	2022
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	148 686	2,5	1,9	0,2	0,7	0,0	-1,4	1,0	1,8	2,1	3,6
1.1 Personalkostnader	61,0 %	90 751	2,5	2,2	0,7	0,7	0,4	-2,9	1,1	2,5	2,1	2,5
1.1.1 Löner och arvoden	49,9 %	74 190	2,5	2,2	0,7	0,7	0,6	-0,5	1,6	2,8	2,0	2,3
1.1.2 Lönebikostnader ²⁾	11,1 %	16 561	2,4	2,3	0,8	0,7	-0,5	-12,2	-2,6	0,2	1,9	3,3
1.1.3 Betalda pensioner	0,0 %	0	3,6	2,8	1,4	0,4	-	-	-	-	-	-
1.2 Köp av varor och tjänster	20,8 %	30 985	2,0	2,8	2,8	5,2	0,5	1,9	1,1	0,5	1,9	5,7
1.2.1 Material, förnödenheter och varor	4,9 %	7 355	1,5	0,9	-0,9	2,1	1,8	2,0	0,9	-0,4	1,7	7,1
1.2.2 Köp av tjänster	15,9 %	23 630	1,9	0,9	-0,9	1,3	0,4	1,8	1,1	0,8	2,0	5,3
1.3 Övriga driftsutgifter	18,1 %	26 950	2,5	1,1	-1,1	1,7	-0,2³⁾	1,1	1,0	0,8	2,0	4,9
1.3.1 Hyror, interna och överföringar	10,3 %	15 323	2,1	1,0	0,1	0,4	1,4	1,2	0,7	-0,2	1,9	6,1
1.3.2 Övriga driftsutgifter	7,8 %	11 627	2,5	2,2	-3,9	5,4	0,9	0,0	1,6	2,1	2,1	3,3

1) Prisindex talen för år 2022 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken år 2020.

2) Från och med verksamhetsåret 2015 ingår betalda pensioner i lönebikostnader vilket syns i prisindex från och med 2017.

3) Den negativa årsförändringen beror på förändringar i vikterna.

4) För år 2013 till 2018 är basåret 2000, från och med 2019 är basåret 2015.

ÅSUB

**Tabell 3. Prisindex för den kommunala basservicen på Åland 2000=100
(årsgenomsnitt) 2009–2018**

	Vikt % ¹⁾	1 000 € ¹⁾	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Social-, undervisnings- och kulturverksamhet	100,0 %	141 986	134,3	137,4	139,9	143,4	147,0	149,8	150,1	151,2	151,3	149,1
<i>Årsförändring, %</i>			<i>3,1</i>	<i>2,3</i>	<i>1,8</i>	<i>2,5</i>	<i>2,5</i>	<i>1,9</i>	<i>0,2</i>	<i>0,7</i>	<i>0,0</i>	<i>-1,4</i>
1.1-1.3 Driftsutgifter												
1.1 Personalkostnader	59,3 %	84 174	139,7	143,5	145,6	149,4	153,1	156,5	157,6	158,7	159,4	154,7
1.1.1 Löner och arvoden	47,0 %	66 681	136,7	141,6	144,3	148,3	151,9	155,3	156,4	157,5	158,5	157,8
1.1.2 Lönebikostnader ²⁾	12,3 %	17 493	150,1	150,2	150,4	154,0	157,7	161,3	162,6	163,7	162,9	143,0
1.1.3 Betalda pensioner	0,0 %	0	118,5	124,4	124,7	126,4	131,0	134,6	136,5	137,1	-	-
1.2 Köp av varor och tjänster	20,1 %	28 470	122,7	124,2	127,6	131,3	133,5	134,8	133,5	135,8	136,9	139,5
1.2.1 Material, förnödenheter och varor	5,1 %	7 172	118,4	120,2	124,4	128,2	130,1	131,2	130,1	132,8	135,1	137,9
1.2.2 Köp av tjänster	15,0 %	21 298	125,0	126,3	129,1	132,8	135,2	136,5	135,3	137,0	137,6	140,1
1.3 Övriga driftsutgifter	20,7 %	29 342	126,1	128,7	132,3	135,3	138,7	140,2	138,6	141,0	140,7	142,3
1.3.1 Hyror, interna och överföringar	12,9 %	18 256	118,5	120,5	124,9	127,8	130,4	131,8	131,9	132,4	134,2	135,8
1.3.2 Övriga driftsutgifter	7,8 %	11 086	131,5	135,6	139,2	142,8	146,5	149,6	143,8	151,5	152,9	152,9

1) Prisindex talen för år 2018 har viktats med hjälp av kommunernas och kommunalförbundens driftsutgifter enligt den officiella ekonomi- och verksamhetsstatistiken år 2016.

2) Från och med verksamhetsåret 2015 ingår betalda pensioner i lönebikostnader

ÅSUB